

Szabó E. E.: 2021-10-14

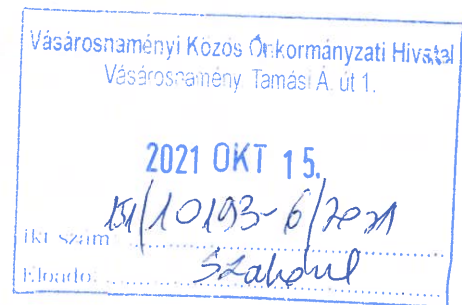
Vásárosnaményi Játékszág Óvodái
4800. Vásárosnamény Bartók Béla út 24.
Tel: 45/470-648
E-mail: jatekorszagovi@gmail.com

10193-

Iktatószám: 2-213/2021
Ügyintéző: Puskás-Danku Gabriella
Tárgy: 2020/2021 Beszámoló
2021/2022-es nevelési év
indításának tapasztalatai

Vásárosnamény Város Önkormányzata
4800 Vásárosnamény
Tamási Áron utca 1.

Tisztelt Polgármester Úr!

A fenti tárgyra hivatkozva csatoltan küldöm 2020/2021-es nevelési évről a beszámolót valamint a 2021/2022-es nevelési év indításának tapasztalatait.

Vásárosnamény, 2021. október 14.

Vásárosnaményi Játékország Óvodái

A 2021-2022-es nevelési év indításának
tapasztalatai

A 3D graphic of a box, primarily blue on the left and grey on the right. The year "2021." is printed in large black font on the grey side of the box.

2021.

A 2021-2022-es nevelési év indításának tapasztalatai

Az év indítása a Covid 19 járványhelyzet korábbi intézkedéseinek enyhítését jelentette Óvodáink működésében. Míg a tavalyi évben a szülők - az EMMI rendeletének értelmében - intézményeinkben való tartózkodása és a programok korlátozása volt érvényben, szeptembertől a megbetegedések csökkenésének következtében ez változott.

A kiscsoportos szülők a beszoktatás folyamatában személyesen is részt vehettek, valamint a szülői értekezleteket is lehetőségünk volt megtartani. Természetesen a higiéniai szabályok betartására folyamatosan kiemelt figyelmet fordítunk.

A személyi feltételek változása a 2021/2022-es nevelési évet is érinti. Lukács Sándorné óvodapedagógus a felmentési idejét tölti a Tündérvirág Tagóvodában, így a helyére új óvónő került Bancsi Viktória személyében. Ő már a tavalyi évben Központi Óvodánkban dolgozott, a feladat ellátási helye változott meg.

A gergelyugornyai Aranyablak Tagóvodában Kósa Tar Georgina, a Központi Hétszínvirág Óvodában Marczi Andrea kezdte meg szeptembertől óvodapedagógusi munkáját.

Intézményünkben augusztus végén megtörténtek a fertőtlenítő takarítások és az udvarok rendezése.

Alkalmazotti értekezletünket augusztus végén megtartottuk, ahol a 2020/2021-es nevelési év beszámolója és a 2021/2022-es nevelési év munkaterve került elfogadásra.

Új szülői munkaközösségi elnök megválasztására került sor Erdélyiné Kázmér Tímea személyében.

➤ A gyermeklétszám bemutatása

Óvoda rövidített neve	Gyermekcsoport száma	Gyermek- létszám	Hátrányos helyzetű /HH/ /HHH/	Halmazottan hátrányos helyzetű /HHH/	Rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult	Sajátos nevelési igényű	Beilleszkedési tanulási magatartási nehézség /BTMN/
Hétszínvirág	9	209	17	12	44	6	2
Aranyablak	2	49	2	8	15	-	-
Tündérvirág	2	43	7	1	10	-	-
Összesen	13	301	26	21	69	6	2

2021.okt.1.-i statisztika alapján

A Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei a tanköteles korú gyermekek körében elvégezték az ilyenkor aktuális szintfelmérést, valamint már elindultak a fejlesztő foglalkozások.

Jelenleg szaktanácsadói látogatások zajlanak intézményeinkben, melyek által az óvodapedagógusok segítséget kapnak szakmai munkájukhoz.

A Nyíregyházi Egyetem óvodapedagógus hallgatói októberben megkezdték szakmai gyakorlatukat a Hétszínvirág Óvodában

A szeptemberi hónap óvodásaink számára több programot is kínált. Részt vettünk az önkormányzat által megrendezett Autómentes Napon és az „Ovizsaru” is ellátogatott Központi Óvodánkba. Népmese napja alkalmából óvodapedagógusaink egy színvonalas mese dramatizálását adták elő a Hétszínvirág Óvodában.

Őszi zöldség-gyümölcs kavalkádunk keretében változatos és érdekes programokat biztosítottunk óvodásaink számára. Táncház, zenés műsor, lapcsánka-sütés, szőlőpréselés-kóstolás, süteménysütés, hagyományápoló gyermekműsor színesítette a hetet. Idén először került megrendezésre a népi jellegű ügyességi játékok napja, ahol a dolgozóink saját készítésű ötletes játékaikat próbálhatták ki a gyerekek. Az Egy a Természettel Vadászati Világkiállítás vásárosnaményi helyszínére a Tagóvodák és Központi Óvodánk gyermekei is ellátogattak.

A központi Hétszínvirág Óvoda udvarán elkezdődtek a mini KRESZ-közlekedési pálya kivitelezésének munkálatai.

VÁSÁROSNAMÉNYI JÁTÉKORSZÁG ÓVODÁI

BESZÁMOLÓ

2020-2021

Készítette: Vezséné Oszlár Ildikó óvodavezető

1. Bevezető gondolatok

„Egyedül a legnagyobb erő sem tehet mindent, mondhatnám, nem tehet sokat: egyesített erőknek pedig a lehetetlennek látszó is gyakran lehetséges. Mit ér egy csepp víz? De milliomoként egyesült cseppek megdöbbenő erőt fejtenek ki.”

(Kölcsey Ferenc)

A 2020-2021-es nevelési év - a COVID-19 járványhelyzet kialakulásának köszönhetően – egy kihívásokkal, nehézségekkel teli időszakot idézett elő intézményeink életében, melynek mindannyian részesei voltunk. Bátran állíthatom, hogy ebben a nehéz időszakban is példamutató helytállásról, összefogásról, kitartásról és együttműködésről tettünk tanúbizonyságot, elősegítve ezzel partneri kapcsolataink további erősödését.

2020. szeptemberében intézményeink a járványhelyzetnek megfelelő előírások figyelembevételével és betartásával várták a gyermekeket. Minden köznevelési intézmény, így óvodánk is megkapta az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott intézkedési tervet a 2020-2021. tanévben a köznevelési intézményekben a járványügyi készenlét idején alkalmazandó eljárásrendről. Ez alapján elkészítettük a Vásárosnaményi Játéksziget Óvodái intézményi protokollját, melyben meghatározásra kerültek a szükséges előírásokkal kapcsolatos feladatok. A szeptember 8.-án megjelent újabb rendelet értelmében a szülők kizárólag az intézmény bejáratánál adhatták és vehették át gyermeküket.

Fokozott figyelmet szenteltünk a higiéniai előírásoknak a már korábban elhelyezett kézfertőtlenítővel, arcvédő maszkok használatával. A szokásos évkezdő szülői értekezletek elmaradtak, ezért a szülőket érintő információkat - az aktualitásoknak megfelelően - a zárt csoportokban osztottuk meg, a gyermekek testhőmérsékletét folyamatosan ellenőriztük, követtük a járványügyi előírásokat, de sajnos így sem tudtuk elkerülni a megbetegedéseket. A 2020-2021-es nevelési év kezdetén intézményeinkben több kolléganő is elkapta a vírust, mely - az EMMI utasításának megfelelően - csoportbezárásokat eredményezett. Ez nemcsak Központi Óvodánkat, hanem az Aranyablak valamint a Tündérvirág Tagóvodát is érintette. A megbetegedett dolgozókat komoly szervezéssel tudtuk helyettesíteni.

Minden esetben a protokollnak megfelelően történt a tájékoztatás és a bejelentési kötelezettség.

Az intézményekben két alkalommal tesztelték dolgozóinkat. Mindkét alkalom során egy-egy kollégánónél lett pozitív az eredmény. Az alkalmazotti közösség részére szervezett áprilisi-májusi oltási kampányon dolgozóink nagytöbbsége részt vett.

Két alkalommal ózonos ezüst-kolloidos fertőtlenítésre is sor került óvodáinkban.

A 2021. március 8.-i rendkívüli szünet elrendelése óvodáink bezárását jelentette. Ügyeleti ellátást a vásárosnaményi Hétszínvirág Óvodában és a vitkai Tündérvirág Tagóvodában igényeltek a szülők. Míg az első héten ezt 4-5 gyermek vette igénybe, a második héttől fokozatosan növekedett létszámunk.

Az ingyenes étkezésre jogosult, otthontartózkodó gyermekek részére is biztosították az egyszeri meleg étkezést.

A 2021/22-es nevelési év szeptemberében újabb változások elé nézünk. A Vásárosnamény Város, valamint Olcsva Község Óvoda Fenntartó Társulása megszűnik, és ezzel egyidejűleg az olcsvai Platán tagintézmény egyházi fenntartás alá kerül. Ennek köszönhetően a Vásárosnaményi Játékszög Óvodáinak fenntartását Vásárosnamény Város Önkormányzata veszi át.

Az elkövetkező fenntartóváltás miatt Vásárosnamény Város Önkormányzata által kiírt óvodavezetői álláshely betöltése pályáztatásra került, így szakmai életutam újabb mérföldkőhöz érkezett. Az elkövetkező öt évre elkészített vezetői pályázatommal illetve az álláshely ismételt megpályázásával céloim, hogy még több szakmai tapasztalattal, ismerettel és tudással tudjam folytatni munkámat, hatékonyan irányítani intézményeinket, és minden óvodánk – kielégítve a partneri igényeket -magas színvonalon működő, gyermekközpontú, tudatos, szakszerű és innovációra képes köznevelési intézmény maradjon a jövőben is.

2. A 2019/20-as nevelési évben a Covid 19 járvány ideje alatt alkalmazott digitális kapcsolattartás tapasztalatai

Az óvodapedagógusok március 8-tól április 19-ig online formában is végeztek nevelő munkát. Játékos feladatokat ajánlottak a gyermekeknek ezen időszak alatt, valamint folyamatosan tájékoztatták a szülőket a kialakult helyzet által megváltozott óvodai működésről. Azt tapasztaltuk, hogy szívesen fogadták az általunk ajánlott témákat, feladatokat.

A pedagógiai programban, valamint az éves tematikus tervben meghatározott témahetek alapján, heti rendszerességgel kerültek fel a csoportokba a játékos feladatok, lefedve az óvodai nevelés valamennyi nevelési területét. A szülők és a gyermekek nagy örömmel, őszinte lelkesedéssel fogadták az óvodapedagógusok effajta törődését, gondoskodását. A játékos feladatok örömteli elvégzéséről fotók és rövidke videók formájában kaptak visszajelzést az óvónők. Természetesen a kapcsolattartás ezen formája nem pótolhatta a személyes kontaktust, mégis elmondhatjuk, hogy a szülők többsége pozitív véleménnyel értékelte munkánkat.

3. Személyi feltételek

A vitkai Tündéerkert Tagóvoda tagóvoda-vezetője, Gráfné Juhász Éva szeptemberben a nők kedvezményes nyudíjazásának köszönhetően negyven év lelkiismeretes és példaértékű munka után ment nyugdíjba. Pozícióját – korábban a Gergelyiugornyai Aranyablak Tagóvodában dolgozó-Koncz Károlyné vette át, aki szakmailag és emberileg egyaránt alkalmasnak bizonyult a tagóvoda-vezetői munkakör betöltésére.

A Központi Hétszínvirág Óvodában a GYES-en lévő óvodapedagógusok helyére új dolgozók kerültek felvételre. Külön büszkeség számunkra, hogy a Nyíregyházi Egyetem gyakorlati helyeként, mindhárom új óvodapedagógusunk intézményünkben végezte a három éves szakmai gyakorlatot és nálunk is államvizsgáztak. Zsoldos Vasvári Andrea, Bancsi Viktória és Baksa Beáta szeptembertől nevelőtestületünk tagjai lettek. Októberben Babinecz Edina kolléganőnknek közös megegyezéssel megszűnt a közalkalmazotti jogviszonya, így az

álláshely meghirdetésre került. Jelentkező hiányában az adott gyermekcsoportban a délutáni feladatokat a pedagógiai asszisztens látta el.

2021. márciusában jelentkezett Dicső Réka óvodapedagógus, aki azóta nevelőtestületünk tagjaként vesz részt a nevelőmunkában.

Az Aranyablak Tagóvodába Király Zsuzsanna óvodapedagógus szintén szeptemberben került felvételre, azonban februárban egy másik óvodába ment át. Az álláshely szintén meghirdetésre került, azonban jelentkező hiányában - a négy helyett - három fő óvodapedagógus végezte a szakmai munkát a nevelési év további részében.

Sebestyén Ivánku Nikolett pedagógiai asszisztensünk gyermekáldásnak köszönhetően távozott októberben, helyére Kósa Renáta került felvételre.

BerticsnéKenderesi Ida dajka hosszú éveken át végezte lelkiismeretesen munkáját. Megérdemelt nyugdíjba vonulása új dajka felvételét indokolta. Áprilistól a gyermekcsoportban Pappné Czapp Erika látja el a dajkai feladatokat.

Intézményeinkben jelenleg három fő közfoglalkoztatott segíti munkánkat.

A nyugdíjba vonuló kollégáknak jó egészséget, az újonnan érkezetteknek pedig sok örömet kívánok munkájukban!

A szakmai munkát végző és segítő alkalmazotti létszám bemutatása

Óvoda rövidített neve	Csoportok Száma (db)	Óvodapedagógus álláshelyek száma (fő)	Dajka álláshelyek száma (fő)	Pedagógiai asszisztens álláshelyek száma (fő)	Gyógypedagógus	Óvoda-titkár	Karban-tartó
Hétszínvirág Óvoda	9	19	9+1	4	1	1	1
Aranyablak Óvoda	2	4	2	-	-	-	-
Tündérkert Óvoda	2	4	2	-	-	-	-
Platán Óvoda	1	2	1	-	-	-	-
Összesen	14	29	19	4	1	1	1

2020.okt.1-i statisztika alapján

A gyermeklétszám bemutatása

Óvoda rövidített neve	Gyermeklétszám	Hátrányos helyzetűek száma	Halmozottan hátrányos helyzetűek száma	Három vagy többgyermekes családban élők száma	Csonka családban nevelkedők száma (elvált vagy egyedülálló)	Állami gondozott	Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül
Hétszínvirág	198	11	18	39	23	-	47
Aranyablak	48	4	9	6	-	-	17
Tündérvirág	45	6	-	7	3	-	10
Platán	19	2	17	7	1	-	19
Összesen	310	23	44	59	27	-	93

2020.okt.1.-i statisztika alapján

Óvoda rövidített neve	Férőhelyek száma (db)	Gyermeklétszám (fő)	Kihasználtság teljes létszám szerint (%)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma (fő)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya (%)
Hétszínvirág	200	198	99%	29	15
Aranyablak	50	48	96%	13	27
Tündérvirág	50	45	90%	6	13
Platán	25	19	76%	19	100
Összesen	325	310		67	

2020.okt.1.-i statisztika alapján

4. Tárgyi feltételek

A vásárosnaményi Hétszínvirág Óvoda kerítés rekonstrukciója az őszi folyamán befejeződött. Az óvodáinkban szükséges külső-belső munkálatokat karbantartónk folyamatosan végzi.

Egy nyomtató, és egy monitor vásárlása vált szükségessé, melynek köszönhetően a nevelői szobában elhelyezve az óvodapedagógusok mindennapi munkáját segíti.

Egy hűtőgép vásárlása szintén szükségessé vált a Központi Hétszínvirág Óvodában. Alapítványunk gyermekközlekedési eszközök (bobocarok, biciklik, rollerek, kismotorok), valamint közlekedési táblák megvásárlásával segítette a Hétszínvirág Óvoda gyermekeit, emellett egy többfunkciós, nagy teljesítményű hangfallal is.

A Hétszínvirág Óvoda a nyíregyházi LEGO Manufakturing kft felajánlásának jóvoltából és Magyar Lászlónak köszönhetően két Duplo Play Box építőjátékokat tartalmazó készletet kapott.

A szülők és dolgozóink segítségével udvari kiegészítők (díszkút, virágtartó, hagyományőrző cserép-díszfa, virágok, virágtartó-állványok) szépítik udvarunkat.

Az elhasználódott tálalási eszközeinket (poharak, kancsók, stb) ebben az évben is igyekeztünk folyamatosan cserélni intézményeink minden csoportjában.

Nyári folyamán a Központi Óvoda egyik udvarrészén elkezdődött a tereprendezés, melynek köszönhetően reményeink szerint sikerül megvalósítani egy mini-kresz pályát a gyermekek részére. A beruházás természetesen sok munkával és anyagi kiadással jár, azonban kiemelt jelentőséggel bírna az óvodás korú gyermekek mozgásfejlődése mellett számos további képesség fejlődésében. A nyári diákmunkát 11 fiatal teljesítette intézményünkben. Segítségükkel a vitkai Tagóvoda kerítése megújult a festésnek köszönhetően, de a mindennapi teendőkben is részt vállaltak. Közösségi szolgálaton a Hétszínvirág Óvodában a nyári folyamán 18 fiatal vett részt.

A vitkai Tündérvirág Óvoda számára egy mikrohullámú sütő, és egy hűtőgép, valamint az Alapítvány jóvoltából egy többfunkciós hangfal és társasjátékok kerültek beszerzésre. Az Óvoda udvarán lévő babaház az évek alatt megrongálódott, így annak felújítását karbantartónk elvégezte. Kokas Bálint kedves adományozásának köszönhetően az egyik gyermekcsoport fektetőit új, korszerű kiságyakra cserélték.

A gergelyugornyai Aranyablak Tagóvoda szintén egy hangfállal, és társasjátékokkal gazdagodott. Használhatatlanná vált mosógépük miatt egy új automata mosógép vásárlása vált szükségessé. A szülők jóvoltából az udvari homokozók feltöltésre kerültek.

5. Szakmai tevékenység

A szakmai tevékenységről szóló beszámolóban kitérek a nevelési év kiemelt feladataira, a munkaközösségek elvégzett munkájára és az ellenőrzések tapasztalatainak értékelésére. Beszámolok az intézményi kapcsolatrendszerrel összefüggő eredményekről, a szakmai továbbképzésekről valamint a dolgozói elismerésekről is.

5.1 A nevelési év kiemelt feladatai:

- ❖ Környezettudatosságra-és fenntarthatóságra nevelés a külső világ tevékeny megismerésébe ágyazottan, az életkori sajátosságoknak megfelelően.
- ❖ A szociális képességek fejlesztése
 - A szorongás és az agresszió megjelenése az óvodai csoportokban. A prevenció, valamint a probléma okainak feltárási módszerei, lehetőségei játékos tevékenységeken keresztül.
- ❖ Az egészségvédelem és egészségmegőrzés jelentőségének kiemelése az óvodai élet valamennyi tevékenységének folyamatában.

A környezettudatosságra és fenntarthatóságra nevelés a külső világ tevékeny megismerésében ágyazottan, az életkori sajátosságoknak megfelelően.

Környezeti nevelésünk célja, hogy felkészítsük a gyermekeket arra, hogy szeressék és tiszteljék a természetet és ennek megfelelően alakítsuk pozitív hozzáállásukat, szervezzük az

ezzel járó tevékenységeket. A gyermekek számára olyan élményeket, tevékenységeket biztosítottunk, melyek segítségével megtapasztalhatták, megismerhették és megszerethették a környezetet. Olyan attitűdöket igyekeztünk kialakítani bennük, melyek képessé tették őket a természet megszeretésére-tiszteletére, a természet iránti felelősségérzet kialakulására. Az élményszerzések szinterei voltak a kirándulások, séták, helyszíni foglalkozások, a Krasznapart és a Tisza-part.

A gyermekek benyomásai, élményei meghatározzák gondolkodásmódjukat. Felelősséget éreztünk abban, hogy megfelelő tapasztalatok birtokába jutassuk őket, hogy a későbbiekben környezettudatos, a természettel szemben felelősséget mutató tenni akaró, és tenni tudó felnőttekké váljanak. A gyermekek miközben ismerkedtek környezetükkel, az élőlényekkel, növényekkel és állatokkal, megalapozódott ökológiai szemléletük, összefüggéseket fedeztek fel, megismerték és megtapasztalták, hogy minden – mindennel összefügg.

Környezettudatos nevelésünk célja: A természeti, a környezet fenntarthatósága érdekében szükséges ismeretek, magatartásminták, értékek, és szokások megismertetése. Ennek érdekében környezeti nevelésünk alapozó jellegű, játékos formában történt, hiszen az óvodás gyermek életkori sajátossága az, hogy játszik és a körülötte lévő világgal így ismerkedik. Játékos feladatokkal, általunk kezdeményezett tanulási szituációkkal vezettük be őket a környezettudatosság világába. Ehhez kapcsolódóan a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára változatosjátékos feladatokat alkalmaztunk. Saját készítésű társasjátékok, "hulladék-tárolók" segítségével tettük érdekesebbé a tevékenységeket. Újrahasznosítással készítettünk játékeszközöket, valamint a vizuális tevékenységekbe rendszeresen beépítettük azt. Kiemelten foglalkoztunk a vízzel való takarékoskodásfontosságával. Ösztönözni, támogatni próbáltuk az élményszerű tapasztalatszerzéseket.

A szociálisképességek fejlesztése: a szorongás és az agresszió megjelenése az óvodai csoportokban. A prevenció, valamint a probléma okainak feltárási módszerei, lehetőségei játékos tevékenységeken keresztül.

A szabad foglalkozás, a játék nagyon sok alkalmat kínált a különböző szociális készségek és képességek gyakorlására. Azt tapasztaltuk, hogy a szorongás és az agresszió is gyakrabban megjelenik a gyermekcsoportokban a korábbi évekhez képest. Valószínűleg a

COVID-19 járványhelyzet ehhez nagymértékben hozzájárult, hiszen a rendszeres óvodába járást időnként az otthoni tartózkodás váltotta fel huzamosabb ideig. Leginkább a szülőhöz való „görcsös” ragaszkodás váltotta ki a szorongást, a kedvetlenséget, a szomorúságot. Az agresszió leggyakoribb oka az otthoni környezetből hozott viselkedési minta. Ezek alakulására pozitívan hatottak a spontán és a szervezett játékok, amelyek a társas lét, az együttműködés fejlődését eredményezték.

Az óvónőkkel közösen végzett csoportos tevékenységek változatos tartalmakkal alkalmasak voltak a pozitív szociális szokások, készségek kialakítására. Párokban, vagy kis létszámú csoportokban tevékenykedtek, ezáltal olyan fontos szociális készségeket gyakorolhattak, mint az együttműködés, a másokra figyelés, elfogadás, a tárgyak megosztása. Olyan játékokat alkalmaztunk, melyek segítették a szorongás és a feszültség oldását (érintő-játék, ölbeli játékok, mesélés, bábozás, mozgásos tevékenységek)

Fontos volt számunkra a folyamatos és hatékony kommunikáció fenntartása a gyermekekkel és szüleikkel egyaránt, mert így lehetőség nyílt közösen megoldani a felmerülő problémát. Nagy jelentőséggel bírt a mese a szociális viselkedés alakításában. A mesék és a történetek gazdag tárháza bőségesen adott alkalmat számunkra a helyes szociális viselkedés értelmezésére, elemzésére. A gyerekek nagyon szívesen azonosultak egy – egy mesehőssel, magukénak vallották azok tulajdonságait, tetteit. A pozitív és negatív mesefigurák egyaránt alkalmasak voltak a szerepjátékokra a más bőrébe bújás pedig igen jó lehetőség volt a különböző érzelmek és attitűdök közvetítésére és értelmezésére. A szociális készség fejlesztésében kiemelt jelentőséggel bírt az óvodapedagógus empátiája.

Az egészségvédelem és egészségmegőrzés jelentőségének kiemelése az óvodai élet valamennyi tevékenységének folyamatában.

Az egészséges életmódra nevelés előtérbe helyezése igazán indokoltá vált a pandémiáshelyzetben. A gyermekeket játékos formában igyekeztünk megismertetni a higiéniai szokásokkal, a megfelelő folyamatok elsajátításával, mely átjárta az egész nevelési folyamatot, magába foglalta a jó nevelési légkör kialakítását. Fontos feladatunk volt a higiéniai ismeretek és az ehhez kapcsolódó szokásrendszer kialakítása, megtartása. Megismertettük a gyermekeket saját testük és környezetük tisztántartásának-ápolásának szabályaival, annak érdekében, hogy egészséges környezetben, kevesebb betegséggel, gyógyszerrel, orvosi beavatkozással élhessenek. Ehhez szorosan hozzá tartozott a

mozgásszükségletük kielégítése, a testre, egyéniségre, személyiségre szabott testedzés és sport tevékenységek megszervezése, mely magában foglalta a sétákat, kirándulásokat, a szabad mozgást.

Táplálkozás: az egészséges táplálkozás a tartós fizikai erőletnek nélkülözhetetlen eszköze. A helyes, természetes jellegű ételek, italok megválasztásával és rendszeres fogyasztásával a betegségek megelőzhetőek. Ezért szervezünk minden évben zöldség – gyümölcs hetet az óvodában, amit az évfolyamán folyamatosan igyekeztünk fenntartani, a szülők által hozott zöldségekkel, gyümölcsökkel.

Napirend: Az egészséges fejlődéshez hozzátartozik a helyes napirend kialakítása.

A rendszeres időpontban történő étkezések a gyermekek igényeit figyelembe véve valósulnak meg.

A napirenden belül kiemelt jelentőséggel bír a pihenés rendjének biztosítása. Egészségükre nézve az egyik döntő tényező az optimális alvásmennyiség teljesítése.

Mozgás: A lehetőségekhez mérten igyekeztünk megoldani, hogy a gyerekek a friss, szabad levegőn minél többet tartózkodjanak. Fontos feladatunknak tartottuk a mozgás megszerettetését. A mozgással levezethették feszültségüket, gyakorolhatták az egyes mozgásformákat, fejleszthették mozgáskoordinációjukat.

Munka jellegű tevékenységek: A mozgásos feladatokhoz hozzátartoztak a munkavégzésre irányuló törekvések is. Az egészség megőrzésére, és fejlesztésére kiválóan alkalmasak voltak a bizonyos kerti munkák elvégzése, a játékok, eszközök, szerszámok karbantartása, tisztítása. A naposi munka, az önkiszolgálás során önállóságuk, egymáshoz való pozitív viszonyuk nagymértékben fejlődött.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás: Változatos játékokon keresztül igyekeztünk ráirányítani a gyermekek figyelmét az egészséges életmód fontosságára, a helyes viselkedési minták elsajátítására. Az egyes tevékenységi területekhez kapcsolva szemléltető eszközökkel tettük élményszerűbbé azt. Számos témához kapcsolódó mese-vers, mondóka, ének, dalos-játék segítette fejlődésüket.

5.2. Munkaközösségi foglalkozások

A munkaközösségi foglalkozásokat sajnos a járványhelyzet miatt nem tudtuk megtartani, így annak tartalmát a munkaközösség-vezetők elméleti anyaggal készítették el. A gyakorlatban ezeket sajnos nem sikerült megvalósítanunk.

Kissné Gráf Éva munkaközösség-vezető elméleti dokumentációja:

Téma: Környezettudatosság

Cél: A környezettudatosságra nevelés játékos formáinak, módszereinek feltérképezése, megismerése, beépítése a nevelés folyamatába.

Őszi foglalkozás:

Feladat: A fenntarthatóságra nevelés módszereinek, feladatainak, valamint az ehhez kapcsolódó alapvető fogalmak tisztázása, megismerése.

Elméleti foglalkozás

Tavaszi foglalkozás:

Feladat: „Miénk a Föld!” A környezettudatosságra, fenntarthatóságra nevelésre alkalmas játékok, játékos feladatok gyűjtése, megismerése, bemutatása.

Gyakorlati foglalkozás

Őszi foglalkozás: A fenntarthatóságra nevelés módszereinek, feladatainak, valamint az ehhez kapcsolódó alapvető fogalmak tisztázása, megismerése

1. **Az óvodai nevelés országos alapprogramjában** több helyen is találunk utalást a környezettudatosságra és a fenntarthatóságra neveléssel kapcsolatosan.

A külső világ tevékeny megismerésére vonatkozó részben az alábbiakat találhatjuk:

- a gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti környezetéről
- a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését
- a gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- a gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok birtokába jut.

- az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára, a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezem hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A munka jellegű tevékenységekre vonatkozó részben:

- a személyiségfejlesztés fontos eszköze a munka jellegű játékos tevékenység: a környezet-, a növény- és állatgondozás. Ezen tevékenységek örömmel és szívesen végzett aktív tevékenységei a gyermeknek.

2. A környezeti nevelés története:

Napjaink globális problémáinak tudatában minden felelős emberben felmerül a kérdés, hogy mit hagyunk az utánunk következő nemzedékre. A jelenlegi helyzet alapján: romló környezeti állapotot, fogyatkozó ökológiai tőkét. Hogyan lehet ezt a napjainkra kialakult állapotot megváltoztatni, javítani vagy legalább „jobbítani”? Egyrészt az ehhez kapcsolódó törvények betartásával, valamint az emberi gondolkodásmód megváltoztatásával. Tehát szemléletváltásra van szükség, melynek eszköze a nevelés: a környezeti nevelés, a fenntarthatóságra nevelés.

Az óvodai nevelésben a környezet megismerése a kezdetektől jelentős szerepet kapott. Az első óvodát 1828-ban nyitotta meg **Brunszvik Teréz** grófnő (a magyar óvodai nevelés megteremtője). Ezekben az óvodákban a gyermekek beszélgetéseken sajátították el a közeli és távoli környezetükre vonatkozó ismereteket. A beszélgetéseket hatékonyságuk növelése érdekében összekapcsolták szemléltető oktatással, melynek eszközei a környezet tárgyai voltak. A gyermekeket nemcsak az óvoda épületében foglalkoztatták, hanem a szabadban is. A szabadban folyó tevékenységek közül kiemelt feladat volt a kiskert gondozása. Nagy figyelmet fordítottak a kisgyermekek számára veszélyes, mérgező növények megismertetésére. Ezt szolgálta a kert egy gondosan elkülönített részében a legelterjedtebb mérgező növények nevelése felnőtt felügyelete mellett. **Wargha István**, aki a Tolnán működő első óvóképző intézet igazgatója volt, kiemelt figyelmet fordított a környezeti oktatásra.

Felismerte az óvodás gyermekek nagyfokú mozgási-cselekvési igényét, és annak kielégítésére a kerti munkát látta a legalkalmasabbnak, melyhez gyermekméretű szerszámokat javasolt. A tolnai képző gyakorlóudvarának kétharmad részét kertté alakította, ahol a gyermekek tevékenyen vettek részt a munkákban: a növények ültetésében, ápolásában és betakarításában. Megismerkedtek a fák ültetésével és oltásával is. Egyszerű kísérleteket végeztek jéggel, vízzel, hóval. Vizsgálták a különféle természeti jelenségek kialakulásának okait. Megismerkedtek a háziállatok gondozásával, az állattenyésztés hasznával. Figyelembe véve a gyermekek képszerű gondolkodását és nagy mozgásigényét, változatos módszerek alkalmazására buzdították a kisdédóvókat. 1861-1871 között **Rapos József** (a pesti kisdédóvó intézet igazgatója), aki felismerte a gyermeki ismeretszerzésben a közvetlen tapasztalatszerzés, a közvetlen élmények szerepét. A környezetismereti oktatás szemléletesebbé tétele érdekében új, saját készítésű eszközöket vezetett be. Az első óvodai törvény (1891) egyértelműen meghatározta a környezetismeret tartalmát és az ehhez kapcsolódó legfontosabb eszközöket. A miniszteri utasítást **Peres Sándor** által írt módszertani utasítás egészítette ki. A könyv valamennyi óvoda nevelőjének elméleti és módszertani segítséget adott. **1946**-ban a Népjóléti Minisztérium központilag rendelkezett az óvodai foglalkozások rendjéről, így a környezetismeret oktatásról is. Javasolták az évszakok, az időjárás, az állatok, a növények, a tűz, a víz, a közlekedési eszközök, a betegségek témájának feldolgozását. **1948**-ban megjelent a Gyermeknevelés című szaklap, amely módszertani segítséget nyújtott az óvónőknek. Az oksági összefüggések feltárására, a fejlődés-változás érzékeltetésére a természeti jelenségek folyamatos megfigyelését javasolták. Az **1950**-es évek elején kezdtek nagyobb gondot fordítani az óvodában a természet megfigyelésére. Gazdag „élősarkokat” létesítettek. A kerti munka és a séták során a környezet alkotóelemeinek alaposabb megfigyeltetésére törekedtek. Az óvónőknek külön természetismereti munkatervet kellett készíteniük. Az **1960**-as évektől kezdve egyre gyakrabban került sor arra, hogy a gyermekek szűkebb környezetük tárgyait, jelenségeit közvetlen megfigyelés, tapasztalás útján ismerték meg. Figyelemmel kísérték az évszakok változásait, a növények és állatok külső jellemzőit. A foglalkozásokat egyre inkább élményszerző séták előzték meg. **1971. szeptember 1-jén** lépett hatályba az új Óvodai Nevelési Program. Kötött foglalkozásként, **környezetismeret** elnevezéssel jelent meg benne tárgyunk. Új eszközként feladatlapot alkalmaztak. Az elsajátítandó tudást, a foglalkozások anyagát követelményként adták meg. Elkezdődött a környezetismeret anyagának koncentrációja a többi foglalkozás anyagával. **1989**-ben jelent meg a program módosított változata, amelyben a környezetismeret **A környezet megismerésére neveléssé** változik.

Ebben a szerzők a környezettel való ismerkedést az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamatként értelmezték. A munkatevékenységben új feladatként fogalmazódott meg a növény- és állatgondozás. Ez az óvodai munkát meghatározó dokumentum korszerűbb, ökológiai szemléletet is alapozó, környezeti nevelést is segítő programot nyújtott az óvodák számára. A közoktatási törvény 8. paragrafusában az óvodai nevelőmunka alapjául az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épülő nevelési programot határozta meg. Az **Alapprogram**, amely **1996. szeptember 1-től** lépett hatályba, jelenleg is az óvodai nevelés alapidokumentuma. Ennek szellemében valamennyi óvodának **helyi programot** kellett készítenie. Az óvodákban folyó nevelőmunkát meghatározó helyi programok a helyi közösség önálló szakmai munkájával készültek el. A mi intézményünknek is van helyi nevelési programja, melynek a harmadik fejezete tartalmazza **A külső világ tevékeny megismerésére** vonatkozó elvárásokat, követelményeket korcsoportonként lebontva.

3. A környezeti nevelés céljai, jellemzői:

- legyen komplex és rendszerszemléletű
- legyen élethosszig tartó és az élet minden területére kiterjedő
- legyen lokális és globális egyszerre
- legyen mai és jövőbe néző egyszerre
- legyen tevékenységre orientált és neveljen együttműködésre
- neveljen problémamegoldásra
- neveljen új értékrendszerre

4. **A fenntarthatóságra nevelés:** a fenntarthatóságra való felkészítés egész életen át tartó tanulási és szocializációs folyamat, amely tájékozott és tevékeny állampolgárokat nevel, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és etikusan felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni és közös döntéseikért, tetteikért. A fenntarthatóságra nevelés fogalma bővebb a környezeti nevelésnél. Az ember és környezete közötti érzelmi viszony csak részfeladata.

5. Mit tehet az óvoda a környezettudatosság érdekében?

A feladatok megvalósítása feltételezi a családdal való szoros együttműködést, ugyanakkor a családok szemlélete is alakítható a gyerekeken keresztül. Az óvodában kialakított jó szokásokat a gyerekek hazaviszik. Ezért fontos a szülők megnyerése a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásához.

6. Mit tehet a pedagógus?

- A nevelési év előtt tájékoztassuk a szülőket levélben az óvoda szokásairól. Csatoljunk mellé kérdőívet is, hogy a szülők leírassák, miben tudnának segíteni az óvoda környezetbarát életét (önkéntes feladatok, kirándulásszervezés, hulladékból játék stb.). Bevált módszer a szülők közül egy kisebb csoport kiválasztása, akik felelősként segítik a takarékos életmódra neveléssel kapcsolatos programok szervezését.
- Érdeklődjünk, hogy milyen téma foglalkoztatja a szülőket leginkább.
- Az óvoda régi hagyományainak ápolása mellett a szülőkkel együtt szervezzünk „zöld” jeles napokat is.
- A folyosón jól látható helyen tegyük ki az érintett felnőttek nevét, elérhetőségét, valamint azt, hogy kihez milyen témában lehet fordulni.(pl. papírgyűjtés, komposztálás, kirándulás, jeles napok szervezése.
- Fontos, hogy a szülők érezzék, olyan közösséghez tartoznak, ahol a közös nevelés eredményeként gyermekeik személyisége a pedagógusmintákon keresztül is fejlődik, gazdagodik.
- Ha az óvoda felnőtt közössége úgy dönt, hogy az intézményben bevezeti a szelektív hulladékgyűjtést, és ezzel előkészíti és megalapozza a hulladékkezelési kultúrát, akkor jól látható helyen legyenek hulladék szelektálására előkészített edények.

Hiszem, hogy az emberi fejlődés legfogékonyabb korszaka a 3-6 éves kor. Amit akkor a gyermek elfogad, egész életében zsinórmértékként fog szolgálni számára. Erre a lehetőségre kell építeni és már óvodás korban lerakni az alapokat, megismertetni, megszerettetni a gyerekekkel az állatokat, a növényvilágot, felhívni a figyelmüket, hogyan vigyázzanak a környezetükre, óvják, védjék azt. Figyeljenek a környezetükben élőkre, észrevegyék a helyes viselkedést, de a helytelent is. Ebben az életkorban érzelmileg közelíthetőek a kisgyermek, kritika nélkül elfogadják az útmutatást, a mintát. Az óvónő személye fontos a kisgyermek számára, ő a biztos támasz az óvodai mindennapokban. Érzelmileg szoros kapcsolat alakul ki

közöttük, és nagyon szerencsés a helyzet, ha a szülői házból is támogatást, de legalább nem elzárkózást kap a pedagógus. Tudunk hatni a kisgyermekre a szeretetünkkel, az elhivatottságunkkal, a saját példánkkal.

Tavaszi foglalkozás: A környezettudatosságra, fenntarthatóságra nevelésre alkalmas játékos feladatok gyűjtése, bemutatása

- Szakirodalom: Fehér Anna: Játszunk? Természetesen!

Értelemfejlesztő szabályjátékok (társas, anyanyelvi és mozgásos játékok):

Társasjátékok:

- Kirándulás a kerek erdőbe
- Keresd a párját!
- Memórijáték
- Vásárlás a piacon
- Képes élőhely kirakó
- Állat- és növénydominó
- Barchoba állatokkal és növényekkel
- Virágvásár
- Évszak kocka
- Találd ki, mi vagyok?

Anyanyelvi játékok:

- Időjárás-jelentés
- Állatkerti séta
- Mesélő természet

Mozgásos játékok:

- Giliszta mozgása
- Így megy a százlábú
- Így megy az ezerlábú
- Araszol a hernyó
- Siklik a kígyó
- A méhek virágport gyűjtenek
- Alkossunk élő fát!

- Szarvasbikák
- Civakodó feketeregők
- Csiga „futó”verseny
- Hullámverés

Szenzitív érzékelést fejlesztő játékok (látás, hallás, szaglás, tapintás, ízlelés):

Látást fejlesztő játékok:

- Mozgó világ
- Felhóles
- Állati kövek
- Visszajött a levél
- Állatok szemével látunk
- Békavadászat
- Nyomkereső

Hallást fejlesztő játékok:

- Hangirányjelző
- Hangtérkép
- Jön a vihar
- Pingvinsalád
- Hangutánzás
- Zenélő kavicsok
- Beszélő állatok

Szaglást fejlesztő játékok:

- Szimatoló
- Gyógyító illatok
- Párkereső
- Eltévedt kiskutyák

Tapintást fejlesztő játékok:

- Szobrászat
- Egyik néma, másik vak
- A nyuszi eleséget gyűjt
- Sima, érdes

- Puha, kemény
- Hideg, meleg
- Nehéz könnyű
- Kicsi, nagy

Ízlelést fejlesztő játékok:

- Lepkék
- Mókusok
- Medvék

Ferenczfi Anett munkaközösség-vezető elméleti dokumentációja:

Téma: Prevenációs, és terápiás lehetőségek a szorongás, valamint az agresszió leküzdésében

Cél: A szorongás és az agresszió csoporton belül történő csökkentése

Őszi foglalkozás:

Feladat: A témával kapcsolatos alapvető elméleti ismeretek, fogalmak megismerése.

Elméleti foglalkozás

Tavaszi foglalkozás:

Feladat:

-„A szorongás és az agresszió a pszichológus szemével”- előadás

-A belső feszültség oldásának játékos lehetőségei az óvodában-játékgyűjtemények készítése, bemutatása

Csoportos foglalkozás

1.Szorongás az óvodában

Egyre több félénk, visszahúzó, vagy éppen dacos, agresszív kisgyermek van az óvodákban is. A felismerés és a hatékony szorongásoldás kihívás az óvodapedagógusok számára. Már egészen korai életkorban komoly tünetekkel jelezhetik a gyermekek, hogy félnek. Sok esetben életkori sajátosságról van szó, ám ha túlzott mértékben jelentkezik a szorongás, az hatással lehet a mindennapjaikra, óvodai beilleszkedésükre, testi-lelki-szellemi fejlődésükre. – Hogyan ismerhetjük fel a szorongást óvodáskorban? Melyek az óvodában alkalmazható hatékony szorongásoldó módszerek?

2.Életkori sajátosság vagy betegség

Ma már a szorongás “népbetegség”, vagyis szinte mindenkit érint, életében egyszer legalább.

A szorongás nem válogat. Ugyanúgy érinti a gyermeket, mint a felnőttet. Sajnos a kutatások azt igazolják, hogy ha ezek a szorongásos zavarok gyermekkorban kezeletlenek maradnak, akkor sokkal nagyobb a valószínűsége, hogy felnőttként szorongásos és vagy depressziós zavarban szenved majd az egyén. A szorongásoldás az óvodában éppen az életkori sajátosságok miatt természetes gyakorlat. Gyakoriak a mutista tünetek is, vagy az általános félelenség.

• Mely félelmek jelennek meg általában a kisgyermekeknél?

- 7-8 hónapos korban: anya távozásakor, hangos zajoktól, bizonyos állatoktól, idegenektől való félelem,
- totyogó – kisgyermekkorban: állatoktól, sötétől, szülőitől való elválástól, mesebeli lényektől, dörgéstől-villámlástól, egyedül alvástól, idegenektől való félelem,
- kisgyermekkor – kisiskolás korban: mesebeli lényektől, sötétől, testi sérülésektől, szülők elvesztésétől, haláltól, tolvajoktól, magasságtól, orvosi vizsgálatról való félelem.

Sok félelem természetes és gyakori kisgyermekkorban. Nem mindegy azonban, hogy meddig áll fenn, illetve mennyire befolyásolja a gyermek életminőségét, mindennapjait. Ha alvási, evési szokásai megváltoznak, sokat betegeskedik szervi okok nélkül, és a szorongás miatt nem tud járni az óvodába, vagy magatartásával veszélyt jelent önmagára, társaira, mindenképp szakember segítségét kell kérni, javasolni. A kisgyermekkor “tipikus” szorongásokat a gyermekek általában kinövik. Egyrészt azért, mert elmúlik a korai nemi érdeklődés, melyek komoly feszültséget okoznak, emellett a szülői minták megszilárdulnak, biztonságot nyújtanak számukra a belsővé vált tilalmak. Kisiskoláskorban a fantázia és a valóság ketté válik, az irreális szorongások könnyebben eltávolíthatóvá válnak. Sokszor azonban a szorongás áttevődik valami másra, az iskolai beilleszkedést vagy épp a teljesítményt befolyásolja.

- **Mik a leggyakoribb gyermekkori lelki problémák?**

Az egyik leggyakoribb gyermekkori szorongás, a szeparációs szorongás. A 'normális szeparációs szorongástól' úgy lehet megkülönböztetni, hogy sokkal erősebb a gyermek szorongása, a megszokott életkornál tovább tart és a társas funkciók jelentős zavarát okozza. Ha gyermekünk a korosztályától nagyon eltérő módon, túlzott mértékben reagál a számára fontos személyektől való elválásra, túlzott mértékben aggódik a hozzá közel állók elvesztésétől, vagy elutasítja az iskolába járást amiatt, mert a számára fontos személyek elvesztésétől tart, vagy az önálló lefekvést tartósan elkerüli, vagy ismételt lidérces álmokkal küzd, fizikai tünetekre (pl. fejfájás, hasfájás, hányinger) panaszkodik, amikor a számára fontos szeretett személyektől távol van, akkor joggal merül fel bennünk hogy gyermekünknek segítségre van szüksége szorongásának oldásában.

Egy másik gyakori gyermekkori szorongás típus a fóbiás szorongásos zavar. A gyermekeknél természetes módon is fordulnak elő félelmek, pl. pókoktól. Azonban, ha ezek a félelmek nagyon felfokozódnak, tartóssá válnak és nem a normális fejlődési fázishoz köthetők, akkor fóbiás szorongásos zavarra gyanakodhatnak a pszichológusok.

A gyermekek első éveiben jelentkező a megszokottól eltérő túlzott óvatosság és bizalmatlanság idegenekkel szemben vagy új helyzetekben utalhat arra, hogy gyermekünk szociális szorongásos zavarban szenved.

A gyermekünk szorongására utaló jeleket tehát a hozzá közel állók tudják a legpontosabban megfigyelni. A pszichológusoknak minden körülmény és részlet támpontot ad abban, hogyan tudják legjobban a családot, gyermeket segíteni, nevelési tanáccsal ellátni vagy terápiába bevonni. Fontos tehát felfigyelnünk arra, ha a gyermek alvásában, evésében, játékában, társas helyzetekben, viselkedésében, vagy testi reakciókban nagyon eltér a megszokottól. Például, ha eddig nyugodtan aludt egyedül az ágyában, de újabban minden ok nélkül felriad, nem sikerül egyedül visszaaludnia, vagy átmegy éjszaka a szülőkhöz. Ha eddig jól érezte magát közösségben, de hirtelen nem akar menni óvodába, iskolába vagy a nagyszülőkhöz. Ilyenkor érdemes megpróbálnunk megérteni, mi van a viselkedésváltozás mögött, segíteni a gyermeknek az alkalmazkodásban. Gyakori, hogy ezek a hirtelen viselkedésváltozások valamilyen új élethelyzethez (pl. költözés vagy a szülők válása, veszekedése, tágabb családban történő haláleset) vagy személyközi konfliktushoz kötődnek. Ha segítünk neki feloldani az ezzel kapcsolatos konfliktust, akkor kedve a közösséghez visszatérhet. Érdemes tehát erről beszélgetni vele, vagy kisebb gyermeknél a játékát

megfigyelni, hátha elárul valamit, mire van szüksége, amivel segíthetünk neki. Abban az esetben, ha hetekig tartanak, vagy túl intenzívek, vagy több alkalommal előjönnek ezek a problémák, például nem hajlandó elválni a szülőktől, akkor érdemes komolyabban utána járni, mi okozhat félelmet, mitől szorong gyermekünk. Ehhez klinikai gyermek szakpszichológus bevonására is szükség lehet.

Mindig figyelembe kell venni a gyermek személyiségét, ha az alaptermészete visszahúzó, egyedül is nyugodtan sokáig játszik, megfigyelő típus, akkor ne várjuk tőle, hogy új helyzetben mindenképp a többiekkel játsszon. Ahogy mi sem vagyunk egyformák, a gyermekeink sem azok, sőt az, hogy mi szeretjük a társaságot még nem jelenti azt, hogy a gyermek is szereti. Elképzelhető, hogy introvertáltabb típus, amit el kell fogadnunk. Ha viszont vágya a társaival közös játékra, de nem mer kezdeményezni, segítsünk neki.

- **Milyen konkrét tünetek jelzik a szorongást?**

- Ha a gyermek nem tud elaludni, gyakran felriad, vagy rosszat álmodik
- Hosszan tartó szobatisztaság után éjszaka újra bepisil (5 éves korát betöltötte)
- Ha rágja a körmét, tépegeti a haját, sokat sír, vagy épp ellenkezőleg, arca kifejezéstelen
- Ha étvágytalan, válogat vagy éppen túl gyorsan és sokat eszik
- Amennyiben sokszor dühös, csapkod, üt, vagy harap, nehéz megnyugtatni
- Az is tünet lehet, ha a gyermek visszafojtja érzelmeit és a megszokottól eltérően túl csendes, vagy túlzottan szófogadó.
- Ha gyermek a szokásosnál félénkebb, nem mer megszólalni, nem válaszol a kérdésekre.
- Az eddig csacsogó gyermek visszahúzó lesz, vagy csak bizonyos helyzetekben nem beszél pl. iskolában, több ember előtt. Az is egy jelzés, ha éppen otthon nem mesél, nem osztja meg az élményeit.
- Ha nem mer egyedül lenni, elválni a szülőktől, sír, ha az anyja otthagyja
- Probléma, ha a kamasz nem mer egyedül kis kérdésekben sem dönteni
- Ha az eddig jól tanuló, ügyesen sportoló, szívesen zenélő gyermekünk hirtelen tartósan rosszabbul teljesít, vagy hirtelen elveszti az érdeklődését.
- Figyelemfelhívó jel, ha gyakran beteg. (Előfordulhat, hogy olyan tünetet produkál, ami nem gyógyul orvosi beavatkozások ellenére sem, vagy visszatér. Ez azt jelzi, hogy a háttérben lelki okok is lehetnek, melyek szintén szakszerű kezelésre szorulnak.)

- **Mit tehetünk?**

A fenti jelek önmagukban is jelzés értékűek. Ezek a tünetek akkor értelmezhetők jól, akkor állapítható meg szorongás valamelyik fajtája és az, hogy milyen beavatkozásra van szükség, ha a gyermek alapvető jellemzőivel, szokásaival, aktuális élethelyzetével (például költözés, haláleset a családban, óvoda vagy iskola váltás, szülők válása) tisztában vagyunk. Javasolható, hogy felkeressünk egy gyermek szakpszichológust, ha a fenti jelek bármelyikét tapasztaljuk és egymagunk nem tudjuk értelmezni a tünetet, vagy ha bizonytalanok vagyunk abban, hogyan tudunk segíteni.

3.Szorongásos zavarok

A szorongást, félelmet, idegességet mindannyian ismerjük saját tapasztalatainkból, hiszen ez az emberi élet velejárója és az egyén természetes reakciója új, váratlan, vagy megterhelő élethelyzetekben. Szorongást élhetünk át fontos teljesítményhelyzetekben, vizsga, felvételi előtt, nyilvános szereplés alkalmával, vagy egyéb lelkileg megterhelő események kapcsán, például betegségek, negatív élmények, bizonytalan élethelyzetek alkalmával. A mai pszichológiai felfogás szerint a szorongás valamilyen vélt vagy valós veszélyhelyzetre adott reakció. Nem a helyzetek, hanem azok értékelése váltja ki a szorongást, például egy állás elvesztése (valós veszélyhelyzet) ugyanolyan szorongást válthat ki, mint az állás elvesztésétől való félelem (vélt veszélyhelyzet). Hasonlóképpen, a hipochondriás beteg, aki valamilyen betegség esetleges kialakulása miatt aggódik (vélt veszély), ugyanolyan erős szorongást élhet át, mint a testi betegségtől szenvedő (valós veszély) személy. A szorongás különbözőképp hathat, egyaránt lehet pozitív vagy negatív hatása az egyénre nézve. Pozitív hatása lehet a képességek és problémamegoldás mozgósítására, vannak emberek, akikből a feszült helyzet hozza ki a legjobb teljesítményt. Előfordulhat negatív hatásként viszont a gátlás, vagyis amikor az egyén szinte megbénul az adott helyzetben, és jóval képességei alatt teljesít.

4.A gyermekkori szorongás felismerése az óvodában

A szorongásoldás az óvodában akkor lehet hatékony, ha ismerjük a gyermekkori szorongást általában. Ennek egyik lényeges szempontja, hogy felismerjük a tüneteket.

A leggyakoribb jeleket mindenki ismeri.

- tiltakozó magatartás a szülő távozásakor

- féltékenység és visszahúzódás az óvodai csoportban
- vizeletvisszatartási probléma
- széklettartási probléma (vagy az ellenkezőjével, túlzott széklet-visszatartás)

Ezek ijesztő tünetek, hisz féltjük a gyermeket, nehogy beteg legyen emiatt. De itt nem a tünetet kell kezelni, hanem az állapotot, ami kiváltotta vagy fenntartja ezt a káros/kóros magatartásformát. Sok esetben a szorongás valamilyen más betegség, zavar kísérője, de akkor is érdemes oldani.

Kevésbé ismert tünetek:

- Sok hiányzás, sok betegség,
- testi tünetek: hasfájás, fejfájás, rosszul van – de nincsen a háttérben kimutatható ok
- nem akar oviba menni tartósan, hónapokon, éveken keresztül
- az életkoránál elvárható szintnél éretlenebbül viselkedik
- nem beszél (de otthon csacsog, jól érzi magát)
- nem vesz részt a közös eseményeken, csak szülővel esetleg
- nem szerepel
- az oviban állandóan cumizik, vagy csak az otthonról hozott tárgyakat szorongatja
- egész nap óvónéni ölében van, mert különben sír
- nem hagyja magát megvizsgálni (pl. védőnőnél, gyermekorvosnál, pedagógiai vizsgálaton), erőteljesen tiltakozik, szülőbe kapaszkodik
- alvási nehézségei vannak (nehezen alszik el, rémálmok, éjjeli felriadás)
- állandósult fáradtság
- dühkitörések, agresszió
- rituáléi vannak
- kerüli a szemkontaktust (gyakran autizmusra gyanakszanak helyette)
- nehezen viseli a változásokat, váratlan eseményeket (pl. óvónéni helyettesíti valaki)
- figyelmetlenség, túlmozgásosság (ADHD-val összekeverhető, fontos lehet a pontos diagnózis)

Egy óvodapedagógusnak nem is feladata a diagnosztizálás. Fontos azonban tudni, hogy milyen jelek esetén javasolhatjuk a szülőnek, hogy kérjen konzultációt egy szakembertől.

- **Szorongásoldás az óvodában**

Természetesen a szorongások kezelésénél is szem előtt kell tartanunk, hogy minden gyermek más, nincsenek olyan módszerek, amik mindenkinél működnek.

Az első és legfontosabb mindig a megfigyelés, a tájékozódás, a szülővel való konzultáció. Csak ezek után kezdjük célzottan segíteni. S nagyon fontos szempont, ha úgy látjuk, nem elegendők a pedagógiai vagy személyes eszközeink, akkor kérjünk, javasoljunk pszichológiai megsegítést! Sok óvodában elérhető óvodapszichológus, ő a csoportban is megfigyelheti a gyermeket. Különbféle szabályozások létezhetnek, előtte azonban tájékoztassuk a szülőt.

Ezek önmagukban is gyógyító erejűek: MESE, JÁTÉK, MOZGÁS és SZERETET. Az óvodáskor legfontosabb elemei.

Néhány helyen elfelejtik, mi is az óvoda feladata. A szabad játék, mesék és szeretetteljes légkör helyett “iskola-előkészítővé” és “szuper-tehetségek” felfedezőjévé szeretnének válni. Ma már a néhány hetes csecsemőt fogják és viszik, mert a szülő nem bírja a csendet, a bezártságot, nem tudja átadni magát a szimbiózisnak. A 2 hónapos gyermeket lazán otthon hagyjuk, mert fitneszezni megyünk, hogy csodálatos alakunk legyen szülés után. Tévét kapcsolunk a síró gyermeknek, mert akkor csöndben van (úgy gondoljuk, megnyugtatja), és mindenféle gyermek-rendezvényekre hurcoljuk, mert azt hisszük, élvezi. Aztán a gyermek megszokja, hogy mindig történik valami, mindig megyünk valahova, állandó vibrálás van körülötte. Az ilyen gyermek az oviban bizony unatkozhat, keresheti az ingereket. A másik véglet, amikor annyira zárt a család, hogy sehová sem megy. Mindig otthon, hármásban vagy négyesben csinálnak valamit. Nincsenek barátok, távol vannak a rokonok. Az ő kis világuk burokból tartja a gyermeket. Ez a gyermek az óvodába kerülve retteghet a többi gyermektől és borzasztó idegennek találhatja az óvónéiket is. Lassan oldódhat szorongása. Múshogy kell az egyik és máshogy a másik gyermek szorongását oldani.

Alapvetően a nyugodt, kiegyensúlyozott gyermekkor jó. A gyermekek számára ez jelenti az érzelmi biztonságot: kiszámíthatóság, egymáshoz való alkalmazkodás, a legkisebb igényeinek és életkori sajátosságainak figyelembe vétele, sok-sok szabad játék és mozgás, és a szülővel való kapcsolat minősége. Ezek nélkül a gyermek lelki egyensúlya megbillenhet, és később szorongásos vagy depressziós tünetekben jelentkezhet.

Feszültségoldó játékok, gyakorlatok:

Nevettetők és komolyak: osszuk kétfelé a csoportot és állítsuk, vagy ültessük le őket szembe egymással. Az egyik csoport lesz a nevettetők, a másik a komolyak csoportja. Az a feladat, hogy a nevettetők megnevezzék a komolyakat, a komolyaknak viszont nem szabad nevetni. Az győz, aki a legtovább komoly marad. Aztán csere.

Bizalom-séta: a gyerekek álljanak párokba. Kössük be a pár egyik tagjának a szemét. A párja fogja meg a kezét, és vezesse úgy, hogy semminek ne menjen neki! Nehezített változat, hogy nem fogja meg a kezét, csak mondja neki, hogy kettőt előre, egyet jobbra. (Ez az irányok miatt iskoláskorban jobban alkalmazható).

Toljuk el a falat! – energikusabb gyerekek imádják, hogy nagyon erősen lehet tolni, jól kifáradnak benne, és észre sem veszik, de közben lélegzetüket is visszatartják egy kicsit, ez is megnyugtatóan hat.

Ugráljunk! – a trambulín, a páros lábbal, vagy fitness labdával ugrálás örömmel tölti el a gyermeket!

Ölelj meg valakit! – ha nem akar senkit megölelni, lehet felnőttet vagy plüsst is!

Zene, tánc és ének – imádják a gyerekek, ezeket bátran használhatjuk! De ne erőltessük ezt sem!

Simogatni egymás hátát – az egyik óvodában bevett gyakorlat, hogy lány zenére a gyermekek egymás mögé ülnek, és egymás hátát simogatják.

Jógapóz felvétele – a lefelé néző kutya vagy a gyermek jógapóz nagyon jó érzést kelt a gyermekekben, de mást is ki lehet próbálni.

Légzőgyakorlat: feküdjenek le a gyerekek a hátukra, tegyenek a hasukra egy kis plüsst. Vegyenek mély lélegzetet a hasukba, és nézzék, ahogy megemelkedik a kis állat. 3 mp-ig tartsák bent a levegőt, majd lassan szájon át fújják ki. Ismételjük 5-ször.

Ki a természetbe! – a friss levegő, a szabad mozgás nagy térben kiváló feszültségoldó hatású.

Buborékfújás, lufifújás – ez is a légzést lassítja le, de mellette egy csodás játékkal is kecsegtet, a lufit és a buborékokat minden gyermek szereti

Könyv/kép-nézegetés – ez segít elterelni a figyelmet.

Meseolvasás – A mesék segítenek nekik különféle megküzdési stratégiákat elsajátítani.

Építsünk a gyermek erősségeire! – az apró sikerélmények, dicséretetek kimozdítják őket a “beszűkült” állapotból.

4. Az agresszivitás okai az óvodás gyermekeknél

Napjainkban egyre inkább előtérbe kerül az agresszivitás kérdése: egyre több az olyan gyermek, aki igen durván viselkedik társaival, irigykedik, veszekszik stb. A szülők pedig nem tudják, hogy mi lehet ennek az oka vagy azt, hogyan oldják meg ezt a problémát. Az agresszió egy erőszakos viselkedési forma, mely arra irányul, hogy valaki egy másik személyben kárt okozzon. Ennek jelei, kezdetleges formái már gyermekkortól megfigyelhetőek: erős tiltakozás, feszültség, szorongás formájában jelentkezik. Ezek a gyermekek ellenállást tanúsítanak, támadásba lendülnek vagy éppen magukba húzódva dühöngenek és belerúgnak pl.: társukba vagy a játékokba – titokban.

- **Agresszió fajtái:**

Tudatos agresszió: A gyermek tisztában van vele, hogy mit és miért tesz, és az agressziót, mint technikát alkalmazza valaminek a megszerzése, vagy konfliktus kezelés céljából. Ebbe a kategóriába sorolnám az érzelmileg bántalmazó gyermekeket és a „nem szeretlek nem vagy már a barátom, ha...” kezdetű mondatokat is.

Személyre irányuló agresszió: Haragszik valakire ezért bántja. Ebben a korban a legtöbb gyermek a belső feszültséget csupán ezen a módon képes csökkenteni.

Közvetett agresszió: A gyermek összeveszett például a szüleivel, de mivel feljűk nem fordul nyílt agresszióval ezt a feszültséget valaki máson vezeti le, pl. a testvérén.

Tudattalan agresszió: A belső feszültséget valamilyen kényszercselekvés formájában próbálja levezetni. Pl: Hajtépés, önmaga karmolása, körömrágás.

Elfojtott agresszió: Ez a gyermek számára a legrosszabb agresszióforma. Ez akkor jön létre mikor a gyermek dühös, de nem talál semmilyen megoldást dühének levezetésére, így azt magába fojtja, elnyomja. Sajnos ebből a fajtából szinte mindig frusztráció, szorongás alakul ki.

Sajnos a mai rohanó világban, ahol igen nagy szerepe van a médianak egyre több az agresszió is a gyermekekben. A szülők ezt általában szégyenként, vagy saját nevelésük bukásaként könyvelik el, pedig nem az. Freud szerint ösztön. Mások szerint tipikus konfliktuskezelési

forma, ami adódhat neveltetésből, rossz példamutatásból, társadalmi közegből vagy akár a médiából is. A legjellemzőbb az utolsó, azaz a médiából, esetünkben a mesékben megjelenő rejtett vagy sajnós nyílt agresszió.

Az agresszióknak számos oka lehet: ezek leginkább a családi háttérből fakadnak. A gyermeki agresszió egy elhárító mechanizmus a félelem, a fenyegetettség ellen.

Félelmet és fenyegetettséget pedig több minden kiválthat belőlük:

- ha hiányzik a családi melegség: ebben az esetben a gyermek nem érzi magát védettnek, nem bízik senkiben, fél a csalódástól

- ha elhanyagolják: ha nem figyelnek megfelelően a gyermekekre, akkor frusztrálttá válik, csalódik, önmagára hagyatkozva képtelen megfelelően fejlődni

- ha nem értjük meg, mi zajlik bennük és mit szeretnének közölni: így egyedül érzi magát és dacolni kezd, ami agresszióba válhat

- ha egy rossz példát kezd utánozni: a kisgyerek számára szülei jelentik a példát. Minél korábban kezdik el utánozni szüleiket, a környezetükben élőket, annál mélyebben épül bele fejlődő személyiségükbe a nagyok viselkedése, modora, vélemény nyilvánítása, beszédstílusa.

- ha agressziót lát egy kicsi gyerek a családban, úgy érzi és gondolja, hogy ez a helyes modell és ezt kell neki is tenni, követni

- ha szóbeli erőszak éri: a gyermek ilyenkor elutasítva, megszegyenítve, bűnösnek érzi magát. A kicsi gyerekek érzékeny műszerként reagálnak a körülöttük lévő dolgokra, történésekre. Különösképp, ha azok szüleiktől – a legszeretettebb emberektől érkeznek. Ezért nagyon nagy a mi felelősségünk gyermekeink nevelésében!

- a mértéktelen médiafogyasztás is okozhat agressziót: külső hatást jelent a televízió és a számítógép. Egy olyan külső hatást, melyre a gyermek mintaként tekint és utánozza azt. Ha túl sok agressziót lát a tv-ben, akkor ő maga is agresszívvá válhat.

Az agresszivitás orvosolható. Ma már a legtöbb felnőtt érzi azt, hogy a gyermekek ebben a világban túl sok negatív hatásnak vannak kitéve. A gyermekekre pedig nemcsak a család, az óvoda, hanem a külvilág is hatással van. A kisgyermek a tárgyi, természeti környezetből szerzi mindennapi tapasztalatait, benyomásait és a negatív élményeket is! Ezen negatív hatások ugyanúgy befolyással bírnak a személyiségfejlődésre, a magatartás alakulására, mint a gyermek társas kapcsolataira, énképének kialakulására és későbbi életvitelére. A 3-6 év közötti gyermekek igen nagy változáson mennek keresztül az óvodai évek során mind fizikailag, mind érzelmileg. Az érzelmi fejlődés pedig a legintenzívebb ebben az életszakaszban, ezért nagyon fontos, hogy minél több pozitív élményben legyen

részük. Ezért nagyon fontos, hogy ebben az életkorban a minimálisra csökkentsük a felénk irányuló negatív hatásokat. Igenis nagyon sok negatív hatás érheti őket. Gondoljunk csak a durva beszédmodorra, az értékek nélküli felnőtt megnyilvánulásokra és az érzelmi eltávolodásra. Ha figyelünk rájuk, türelmet, időt és energiát szánunk arra, hogy kommunikáljunk gyermekkel, akkor csökkenthetjük bizonytalanságát, érzelmi labilitását és segíthetünk megoldani a benne zajló konfliktusait.

Sajnos bármennyire is figyelünk arra, hogy gyermekünket otthon semmilyen negatív hatás ne érje, minden külvilágból érkező negatívumot nem tudunk "kizárni" sem szülőként, sem pedagógusként gyermekeink óvása érdekében. Valódi szeretettel viszont képesek vagyunk figyelni rájuk, meghallani, megérezni gondjaikat és segíteni őket. Lehetőségünk van tenni gyermekeink érdekében a negatív benyomások ellen. Elég, ha csak apró szokásokat alakítunk ki, szabályokat tartanunk be, türelmesek, figyelmesek vagyunk és szeretettel közelítünk gyermekek felé. Szülői és pedagógus összefogással, közös értékteremtő neveléssel sikerülnie kell, ahol a nevelés- oktatás központja maga a gyermek, ahol figyelünk rájuk, beszélgetünk velük, engedjük játszani és megtanítjuk tanulni, élni őket értékeink szerint. Ez esetben nem kell majd félelemmel arra gondolni; hogy védjem meg gyermekem avilágtól.

Sok manapság az erőszakos, agresszív gyerek, fiatal, jóval több, mint régebben.

Vekerdy Tamás gyermekpszichológus szerint a dolog nem ennyire egyértelmű, hiszen "az igazság mindig két, vagy többarcú. Korunk gyermekei agresszívbak is, meg nem is elődeiknél."

A népszerű pszichológus meggyőződése, hogy az agresszivitás nem más, mint ki nem élt aktivitás. A gyermekben felalmozódott frusztráció aktivitási kényszert vált ki, amely – ha a gyerekeknek nincs módja levezetni azt – agresszivitásban robban ki. Vekerdy szerint a világ az elmúlt 200 évben többet változott, mint az azt megelőző 2000 évben. A változások nyomán kialakult életforma egy sor frusztrációt termel újra, meg újra, és nehezen feldolgozható terhet ró a ma gyermekeire. Az életkörülmények változása, a városi, nagyvárosi lét eleve korlátozást jelent a természeténél fogva örökmozgó gyerekekre. Régebben jóval többen voltak azok a gyermekek, akik kedvük szerint, szabadon rohangálhattak a természetben. A kicsik mozgása ma leginkább az iskolaudvarra, játszóterekre korlátozódik. Már az óvodában elvárás a csoportfoglalkozásokon való részvétel, aztán az iskolában minimum napi öt-hat, a felső tagozatban esetleg még több 45 perces órát kell végigülnie. A benne felgyülemelő indulatok kielésére, "kirohangálására" tehát mind kevesebb alkalma van.

- **A gyermeki frusztrációk forrásai**

- a kicsi mozgását, játékát túlszabályozó óvodák
- versengésre épülő, teljesítmény központú oktatási rendszer
- a teljesítmény központú rendszerben jegyekben mérhető teljesítmény követelő szülő
- a napi rohanás gondjaival, a szülők saját frusztrációjával terhelt, örömtelen családi együttlétek
- tv, videó, tömegkommunikáció

Már az óvoda is csökkenti a kisgyerek mozgáslehetőségét, akadályozza az esetleges agresszív indulatok levezetését. Vekerdy Tamás arra figyelmeztet, hogy óvodában még játszani kellene hagyni a gyerekeket, hiszen ebben a korban a kicsik még leginkább az édesanyjával, a családdal szeretnének lenni. Az óvoda bezártságot, kevés aktivitást, még kevesebb mozgást jelent a gyermek számára.

Bár az iskolaérettséget szakemberek vizsgálják. Vekerdy Tamás szerint azonban még az iskolában viszonylag jól teljesítő gyerekek esetében is igaz, hogy az óvodából kikerülő gyerekek az iskolában elvárt és kötelező magatartásra még nem érettek. Legalább két évre volna szükségük, hogy aktív mozgásban fejlődjenek. Valamiben minden gyerek jó, és ha ezt meg tudja mutatni, elégedettebb, öntudatosabb, boldogabb lesz tőle. Az önbizalom a teljesítményét is javítja, (esetleg még a lexikális tudást igénylő tárgyakból is megtáltosodik), és – ami nagyon fontos – csökkenti a frusztráltság érzését, és az agresszióra való hajlamát is.

- **Módszerek, játékok, amik eredményesek lehetnek**

Érzelem tükör: Több fajta módon játszható játék, mely segít a gyermekeknek megtanulni az érzelmeket és a hozzájuk társuló metakommunikatív jegyeket. Körben ülünk, majd először az Óvó néni mutat az arcával egy érzelmet, melyet a gyermekeknek ki kell találniuk, hogy mi az. Pl: Szomorú. Ha kitalálták, le kell másolniuk a saját arcukra. Figyelünk rá, hogy minden gyermekorra kerülhessen, aki akar így lehetőségük van az egyes érzelmeket megtapasztalni. Nagyobbakkal játszható a játék úgy, hogy ki kell találniuk, hogyan változtathatják meg az adott érzelmeket. Szomorú? hogyan vidítsam fel. Ösztönzi a kreativitásukat és remek problémamegoldást fejlesztő játék.

Ölelő kör: Egy régi Montesszori módszer. Körben ülünk, majd elindítjuk az ölelő kört. Mindenki tovább adja az ölelést a mellette ülőnek, így lehetőségük van a testi közelségből

adódó pozitív érzések megtapasztalására. Az ölelés hatására csökken a feszültség, és segít jobban odafigyelni a másokra. Véleményem szerint fejleszti a gyermekek közti pozitív érzelmi viszonyt, segítséget nyújt a peremhelyzetű gyermekeknek is a társaikhoz való közeledésre.

Dicséret kör: Már a legkisebekkel is játszható számos pozitív érzelmet megmozgató, jóleső kis játék. Az alaphelyzet ugyan az. Körben ülünk, majd mindenki megdicsér valamit a másikon, elmondja, miért szereti a mellette ülőt. Fontos, hogy ne csupán a barátok üljenek egymás mellett, mert ez ebben az esetben jó szociometriai felmérés, de nem hozza közelebb egymáshoz a gyerekeket. Ez a játék szintén segít a barátságok kialakulásában, és jól nehezíthető a nagyobb gyermekek számára is.

Bevezetése a csoportba elősegíti a pozitív, szeretetteljes légkör kialakulását. Csökkenti az agressziót és lehetőséget nyújt a megfelelő érzelmek elsajátítására.

5.3 SNI-Team munkájának értékelése Sánta Csilla csoportvezető beszámolója alapján

Síkbeli, térbeli, időbeli orientációjuk is sokat fejlődött. A legtöbb gyermeknek finommotoros és grafomotorikai fejlesztésre is szüksége volt.

Az együttnevelés megfelelő feltételek mellett nemcsak a sérült gyermekek számára kedvező, hanem a többi gyermeknek is. Az együttnevelés megsokszorozta a szociális kölcsönhatásokat, és az együttműködés új formáinak elsajátításával új morális értékek kialakulásának színtere lehet. Továbbá az egészség, mint érték újra felértékelődik.

Az együttnevelésnek számos pozitív következménye van, mind a sajátos nevelési igényű gyermekek, mind ép társaik esetében.

A megfelelő óvodai szocializáció nagymértékben megalapozza a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai integrálhatóságát is.

5.4 A tervező munka értékelése

5.4.1. Csoportnaplók:

A pedagógiai céloknak megfelelően, egységes rendszerbe illesztve kerültek megtervezésre a témák, feladatok módszerek, eszközök. Kiemelt szerepet kapott a gyermekek tevékenységeinek fejlesztése. A kiemelt feladatok megjelentek a tervezés és az értékeléssorán egyaránt. Az éves tervezésben a cél és a feladatok meghatározása megfelel a programban

előírt elvárásoknak. A csoportnaplók adminisztrációja valamennyi csoportban naprakész, a feljegyzések lényegre törőek, megfogalmazásuk szakszerű, a pedagógiai tervekben a gyermekek életkorából következő fejlődéslélektani ismeretek tükröződnek. A tervek készítése során figyelembe vették az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában és az óvoda pedagógiai programjában megfogalmazott tartalmi és intézményi belső elvárásokat és a csoportok fejlesztési célját. A tervekben szerepet kap a gyermekek motiválása.

A nevelési tanulási folyamatba illesztették a szabad játékhoz, cselekvéshez kötött ismeretszerzésen és egyéb tevékenységeken kívüli ismeret és tapasztalatszerzési lehetőségeket. Az egyéni képességekhez viszonyítva értékelték az óvodapedagógusok az egyéni teljesítményeket.

5.4.2. Az óvodai és óvodán kívüli megvalósult tevékenységek, programok

A szokásos nyílt programok (szüreti műsor, karácsonyi műsor, farsang, anyák napja, sport-nap) elmaradtak, ezeket óvodai keretek között igyekeztünk az aktualitásoknak megfelelően biztosítani a gyermekek számára.

Az őszi zöldség-gyümölcs kavalkád szerencsésen alakult az időjárásnak köszönhetően. Minden óvodában a szülők nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy zöldségekkel, gyümölcsökkel, termésekkel színesebbé és gazdagabbá tegyük az egész hetes programot.

A családi téli ünnepek hangulatának közös átélése, a mikulásvárás, a karácsonyi mézeskalácssütés, az ajándékkészítés meghittségével mindnyájunkat megérintett. A szülőkkel az elmúlt években hagyománnyá vált az adventi közös kreatív délután, amely sajnos idén is elmaradt. Ezt a csoportokban az óvodapedagógusok a gyermekekkel közösen tartották meg.

A farsang színpompás jelmezeket, és igazi kikapcsolódást jelentett minden gyermekcsoportnak. A Víz világnapi rajzversenyen minden óvodánkból készítettek a gyermekek rajzokat, melynek elismeréseként oklevelet és apró ajándékot kaptak a városi rendezők jóvoltából.

Tavasszal alkalmazotti közösségünk egy ún. "tánckihívásnak" eleget téve egy hangulatos, vidám produkciót adott elő a Központi óvodában óvodásainknak. Ezt videó formájában is rögzítettük, mely nagy érdeklődést és számos gratulációt hozott

intézményeinknek,dolgozóinknak. A próbák a tánc gyakorlása mellett lehetőséget adtak arra is,hogy dolgozói közösségünk „összehangolódjon”. A gyermekekért táncoltunk.

Májusban megrendezett sport-napunkat szintén zárt körben, óvodánként valósítottuk meg.

Az iskolába készülő gyermekek ballagási műsorát az enyhülő intézkedéseknek köszönhetően a szülőkkel együtt tartottuk meg óvodánként.

Június hónapban a Központi Hétszínvirág Óvodában meseelőadást tekinthettek meg az óvoda udvarán óvodásaink.

Szintén júniusban a Hétszínvirág Óvoda több gyermekcsoportja ellátogatott a gergelyiugornyaiMoviePlanetbe,ahol a gyermek és szülők egyaránt jól érezték magukat.

Egy csoportunk gyermeknap „ajándékként” gazdag programban részesülhetett a szülői munkaközösség egyik tagjának köszönhetően,melyet egy közeli farmon valósítottak meg a gyermekek nagy örömeire.

A Tündérgert Tagóvoda óvodásai júniusban a vitkai Közösségi Ház udvarán megrendezésre kerülő „Legyen jobb a családoknak” Koordinációs Workshop elnevezésű rendezvényen vettek részt, ahol a játékos mozgásos feladatok mellett arcfestéssel kedveskedtek a gyerekeknek.

5.4.3.Tematikus tervek:

A tervek egységes rendszert alkotnak a pedagógiai program anyaggyűjtésével. Az óvodapedagógusok nyugodt, biztonságos, sokféle tapasztalási lehetőséget biztosító nevelési tanulási környezet megteremtésével építettek a gyermekek egyéni céljaira és szükségleteire, a gyermekcsoport sajátosságaira. Lehetőséget teremtettek az önálló felfedezés gyakorlására. Megtervezték a közösségfejlesztést: egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet mentességre való nevelés például kirándulás, séta, ünnepek, almaszedés, stb. alkalmaival. A tartalmi elemek alaposan átgondoltak, egymásra épülnek és a fokozatosság elvei alapján haladnak, ezáltal sok információhoz juttatták az óvodapedagógusokat: egyéni fejlődési ütem megismerése, a tanulási nehézségek felismerése. A tervezések során figyelembe vették az éves munkatervben meghatározott célkitűzéseket. Pl. a foglalkozás tervekben a Népmese világnapján népmesék meghallgatását, karácsonyi

készülődés idején Betlehemes műsor dramatizálását tervezték be stb. Az óvodán kívüli foglalkozás tervek komplex módon illeszkedtek az intézmény pedagógiai folyamatában.

5.4.4. Az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentáció:

Az anamnesztikus adatokat tartalmazó dokumentum egyénre szabott speciális feladatokat határoz meg. A gyermekek teljes személyiségének fejlesztését, autonómiájuk kibontakoztatását helyezi előtérbe. Az egyéni bánásmód megvalósulását reálisan és szakszerűen elemzik, értékelik. Az általános pedagógiai célrendszer figyelembe vételével határozzák meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.

6. Szakmai továbbképzések

Az idei évben továbbképzésen nem vettek részt óvodapedagógusaink.

Gáspár Zsuzsanna közoktatás-vezető szakon szerzett diplomát, melyhez szívből gratulálok!
Matzon-Sipos Angéla szintén közoktatás- vezető szakon végzi jelenleg is tanulmányait.

7. Pedagógus önértékelések

Intézményeinkben a 2020-21-es nevelési évben 4 fő óvodapedagógus önértékelésére került sor.

Önértékelt óvodapedagógusok:

- Varga Zsuzsanna
- Baráth Dánielné
- Ráczné Kun Éva
- Gáspár Zsuzsanna

A csoportlátogatások alkalmával a szakmai feladatokat az előírt szempontok alapján megbeszéltük,értékeljük.Az ezzel járó dokumentációt az önértékelési csoport végezte.

8. Mentori feladatok ellátása

Intézményünk 2017 szeptemberétől a Nyíregyházi Egyetem óvodapedagógus hallgatóit fogadja, gyakorlati helyet biztosítunk számukra. Idén már harmad,másod-és első éves hallgatók is töltötték nálunk egyéni gyakorlatukat.A mentori feladatokat Marczi Erika és Nyitrai Gáborné látták el.

Egy hallgató sikeres záróvizsgát tett nálunk, mentora Czap Ildikó.

Minden kolléganőnek köszönjük az ehhez hozzátett munkáját!

9. Kapcsolattartás

Intézményi honlapunk megújult, melyben Marczi Erik vezető-helyettes komoly szerepet vállalt.

A honlap az aktuális információk mellett az óvodai élet mindennapjaiba is betekintést enged a látogató számára.

A Pedagógiai Szakszolgálattal, az Általános Iskolával, a Beregtöt-tel tartottuk a kapcsolatot a nevelési év folyamán.

Óvodapedagógusaink szorosan együttműködtek a Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Központ, valamint a Védőnői Szolgálat elhivatott szakembereivel.

10. Dolgozói elismerések

Az idei nevelési évben Fejes Krisztina és Sánta Csilla óvodapedagógus kolléga 25 éves, Kokasné Harsányi Györgyi óvodapedagógus és Berticsné Kenderesi Ida dajka pedig 30 éves jubileumi jutalomban részesült. 40 éves jubileumi jutalmat kapott Gráfné Juhász Éva és Tóthné Kondor Edit óvodapedagógus, valamint Kósa Sándor Árpádné dajka.

Megérdemelt jutalmukhoz szívből gratulálok!

11. Záró gondolatok

Bár kihívásokkal és feladatokkal teli évet tudhatunk magunk mögött, mégis úgy gondolom, hogy a negatívumok mellett pozitív hozadéka is volt az elmúlt évnek.

Előtérbe került az egymásra való fokozottabb odafigyelés, a segítőkészség, az érdeklődés és a gondoskodás. Felértékelődött az egészség, melyet óvnunk, védenünk kell!

Ezt szem előtt tartva tudatosabban törekedtünk a megelőzésre, nagyobb hangsúlyt fektettünk a higiéniai szokásainkra és életmódunkra. Mindezeket az óvodai élet mindennapjaiba is igyekeztünk beépíteni a nevelési év folyamán.

Meggyőződésem, hogy az elmúlt évben is óvodai nevelőmunkánk hatékonysága egy összehangolt csapatmunka eredménye, melynek részesei a szülők, pedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák, az óvoda ügyviteli és működést segítő dolgozói egyaránt.

Vezetőként köszönettel tartozom nekik, és további közös céljaink sikeres megvalósulásában bízva, egészségben teli, eredményes munkát kívánok mindenkinek!

